

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Petra Příhody a soudců JUDr. Michala Mazance a Mgr. Jana Passera v právní věci žalobce: X. Z., zastoupeného Mgr. Lilianou Vochalovou, advokátkou se sídlem Praha 2, nám. I. P. Pavlova 3, proti žalovanému: Ministerstvu vnitra, se sídlem Praha 7, Nad Štolou 3, pošt. schránka 21/OAM, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 31. 8. 2004, čj. 10 Az 172/2003 - 31,

takto:

I. **Kasační stížnost se zamítá.**

II. **Žalovanému se nepřiznává právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.**

Odůvodnění:

Kasační stížností podanou v zákonné lhůtě se žalobce jako stěžovatel domáhá zrušení shora uvedeného rozsudku Městského soudu v Praze, jímž byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí Ministerstva vnitra ze dne 14. 7. 2003, čj. OAM-1105/VL-07-HA08-2003. Tímto (posledně uvedeným) rozhodnutím nebyl stěžovateli podle ustanovení § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon o azylu) udělen azyl a současně bylo vysloveno, že se na něj nevztahuje překážka vycestování podle ustanovení § 91 zákona o azylu. Rozsudek městského soudu vycházel ze skutečnosti, že žalovaný dostatečně zjistil skutkový stav a napadené rozhodnutí je v souladu se zákonem.

Stěžovatel v kasační stížnosti uplatňuje důvod obsažený v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního – dále jen „s. ř. s.“. Vzhledem k obsahu kasační stížnosti podřadil Nejvyšší správní soud stěžovatelem uvedené důvody i pod ustanovení § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. Konkrétně namítá, že se městský soud nezabýval tím, zda žalovaný postupoval v řízení v souladu s platnými právními předpisy a vycházel tak ze spolehlivě zjištěného stavu věci (dle § 3 odst. 4 a § 46 správního řádu); v převážné části svého rozhodnutí pouze zopakoval závěry ke kterým došel žalovaný. Žalovaný své rozhodnutí založil pouze na výpovědi stěžovatele, na zprávách ministerstva zahraničí USA a Velké Británie o dodržování lidských práv v Číně za roky 2000, 2001 a 2002 a na aktuálním zpravodajství ČTK; tyto zdroje však poskytují informace zcela všeobecné. Nesprávné posouzení právní otázky spatřuje v tom, že se městský soud nezabýval tím, zda správní uvážení žalovaného nepřekročilo meze zákona a zda je žalovaný nevyložil příliš úzce s ohledem na to, že smyslem zákona o azylu je posoudit individuálně situaci každého žadatele. Soud by však v rámci přezkumu měl zvážit, zda v některých případech nemohou být právě tyto důvody posouzeny jako důvody humanitární ve smyslu ustanovení § 14 zákona o azylu. To soud neučinil, pouze konstatoval závěry, k nimž dospěl žalovaný. Nevzal v úvahu to, že stěžovatel by se po návratu do vlasti ocitl ve velmi tíživé životní situaci; jak ostatně vyplývá z rozhodnutí žalovaného, humanitární situace v ČLR není uspokojivá a velká část obyvatel žije v absolutní chudobě. Zvláštní osobní poměry stěžovatele spolu se situací v zemi jejího původu tak zakládají humanitární důvody, pro něž by měl být stěžovateli udělen azyl. Z uvedených důvodu navrhl, aby Nejvyšší správní soud zrušil napadený rozsudek Městského soudu v Praze a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Závěrem požádal o to, aby jeho kasační stížnosti byl přiznán odkladný účinek.

Žalovaný ve svém vyjádření ke kasační stížnosti uvádí, že jak jeho rozhodnutí ve věci azylu ve všech částech výroku, tak i rozsudek soudu, byly vydány v souladu s právními předpisy. Žalovaný odkazuje na správní spis, zejména na vlastní podání a výpovědi, které stěžovatel učinil během správního řízení.

Nejvyšší správní soud nejprve vážil nezbytnost rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek kasační stížnosti. Dospěl k závěru, že o ní není třeba rozhodovat tam, kde je o kasační stížnosti rozhodováno přednostně a kde je žadatel chráněn před důsledky rozsudku krajského soudu režimem pobytu za účelem strpění podle § 78b odst. 1, 2 zákona o azylu (cizinec má nárok na udělení víza za účelem strpění pobytu mj., pokud žádost doloží dokladem o podání kasační stížnosti proti rozhodnutí soudu o žalobě proti rozhodnutí ministerstva ve věci azylu a návrhu na přiznání odkladného účinku - takové vízum opravňuje cizince k pobytu na území po dobu platnosti víza, která je 365 dnů; na žádost cizince odbor cizinecké a pohraniční policie platnost víza prodlouží, a to i opakovaně) – ze zákona platnost uvedeného víza zaniká právní mocí rozhodnutí o kasační stížnosti. Pozitivní rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek by tedy nemělo z hlediska ochrany

stěžovatele žádný význam, negativní by před rozhodnutím o kasační stížnosti bránilo řádnému soudnímu řízení. Při rozhodnutí o kasační stížnosti pak je rozhodnutí o odkladném účinku nadbytečné, neboť obecně může přiznání odkladného účinku kasační stížnosti přinést ochranu jen do doby rozhodnutí o této stížnosti.

Důvodnost kasační stížnosti posoudil Nejvyšší správní soud v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů (§ 109 odst. 2, 3 s. ř. s.).

Výtka směřující vůči dokazování ve správním řízení a způsobu odůvodnění správního rozhodnutí neobstojí. Žalovaný provedl ve věci dostatečné dokazování; použil k tomu nejen stěžovatelovu žádost o udělení azylu a protokol o pohovoru, který byl se stěžovatelem proveden podle ustanovení § 23 zákona o azylu, ale též zprávy o celkové situaci v Číně ze zdrojů Ministerstva zahraničí USA a České tiskové kanceláře. V řízení o udělení azylu užívá žalovaný takových důkazních prostředků standardně a soud proti tomu nic nenamítá: tyto prostředky totiž umožňují správnímu orgánu seznámit se jak s obecnou situací v zemi původu, tak s konkrétním životním příběhem žadatele a s okolnostmi, které jej vedly k odchodu z vlasti. Není tedy zřejmé, v čem stěžovatel spatřuje nedostatečnost dokazování, resp. jak a čím by chtěl dokazování doplnit. Ve správním řízení ostatně doplnění důkazních prostředků nenavrhl, ač k tomu měl možnost.

Ani námitce nedostatečného odůvodnění, směřující zejména proti závěru o neudělení humanitárního azylu, soud nepřisvědčil. Je sice pravda, že jediná věta v odůvodnění, podle níž správní orgán v případě žadatele po posouzení jeho osobní situace a poměrů v zemi jeho státní příslušnosti humanitární azyl ve smyslu § 14 zákona o azylu neuděluje, působí dosti stručně; ta část výroku, která se týká nesplnění podmínek podle tohoto ustanovení, ovšem obstojí s přihlédnutím k ostatním pasážím odůvodnění. Žalovaný zde dokládá, že životní úroveň čínských venkovanů je obecně nižší než životní úroveň obyvatel měst; počet obyvatel Číny, kteří žijí v chudobě, přitom činí řádově desítky až stovky milionů. Z toho vyplývá, že stěžovatelovu životní situaci rozhodně nelze považovat za mimořádnou. Dále pak žalovaný podrobně popsal motivy stěžovatelova odchodu z vlasti, které měly ekonomický a pracovně právní charakter, jenž není relevantním zákonem stanoveným důvodem. Konečně poukázal na to, že stěžovatel podal žádost o udělení azylu až po rozhodnutí o správním vyhoštění po více jak dvouletém nelegálním pobytu v České republice, což svědčí o účelovosti jeho žádosti. Z tohoto shrnutí velmi zřetelně plyne, že stěžovatelův případ není případem hodným zvláštního zřetele, jak to vyžaduje ustanovení § 14 zákona o azylu, nýbrž případem zcela běžným. Bylo by zřejmě vhodnější, kdyby žalovaný své rozhodnutí přehledněji strukturoval a i již řečené v případě potřeby a v nezbytné míře rekapituloval, aby jeho rozhodnutí získalo na přesvědčivosti; forma odůvodnění, již zvolil, a jistá strohost jeho vyjadřování však ve stěžovatelově věci neměla vliv na zákonnost jeho rozhodnutí.

Co se pak týče námitky vůči městskému soudu, který podle stěžovatele opomněl posoudit, zda žalovaný při rozhodování dodržel meze správního uvážení, nelze se s ní ztotožnit: i když se stěžovatel zaštiťuje slovy zákona, přece si je nesprávně vykládá. Formuluje svou námitku tak, jako by napadal jen procesní postup soudu, ve skutečnosti však od soudu žádá, aby posoudil tvrzenou mimořádnost jeho situace odlišně od žalovaného a vyvodil z toho jiný důsledek; to ale není možné a městský soud ve svém rozhodnutí vysvětlil, proč. Nepříznivou ekonomickou situací, již stěžovatel popsal a již považoval za možný humanitární důvod pro udělení azylu, se správní orgán zabýval; zjistil však, že tento jev postihuje velkou část čínské společnosti, a logice jeho uvažování tedy nelze nic vytknout, pokud jej nezhodnotil jako okolnost hodnou zvláštního zřetele. Ostatně ani po procesní stránce soud nepochybil a možnostem a postupu správního orgánu při udělování azylu z humanitárních důvodů se věnoval řádně. Stěžovatel se ve svých výtkách mýlí, má-li za to, že soud nepřezkoumal dodržení mezí správního uvážení. Poukáže-li soud (na páté straně odůvodnění) na pravidla pro soudní přezkum správního uvážení a následně konstatuje, že za splnění požadovaných předpokladů užití správního uvážení (dodržení zákonných mezí, soulad s pravidly logického usuzování a řádný procesní postup při zjišťování premis konečného úsudku) nemůže soud ze zjištěných skutečností dovozovat jiné závěry, je z toho patrné, že tak vyvrací konkrétní stěžovatelovu námitku. Ať si je tato pasáž formulována obecně, právní názor soudu na výrok podle § 14 zákona o azylu vyslovený ve stěžovatelově věci je z ní jasný.

Stěžovatel se svými námitkami neuspěl. Jelikož v řízení o kasační stížnosti nevyšly najevo žádné vady, k nimž je nutno přihlížet z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 s. ř. s.), Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl jako nedůvodnou (§ 110 odst. 1 věta druhá s. ř. s.).

Stěžovatel, který neměl v tomto soudním řízení úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení a úspěšnému žalovanému náklady řízení nevznikly. Proto soud rozhodl, že se žalovanému právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznává (§ 60 odst. 1, § 120 s. ř. s.).

Poučení: Proti tomuto rozsudku nejsou opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 5. října 2005

JUDr. Petr Příhoda
předseda senátu